

***EGYSZERŰSÍTETT
ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ***

„KAZINCBARCIKA, BERENTE, BORSODCHEM ZTR. IV. TELEP IPARI PARK”

A

BORSODCHEM ZRT.

megrendelésére

készítette:

A

2017

1. AZ ELŐZETES RÉGÉSZETI DOKUMENTÁCIÓ (ERD) TÁRGYA, ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, KÉSZÍTŐI

1.1. Az ERD tárgya: Az „Kazincbarcika, Berente, BorsodChem Zrt. IV. telep ipari park” projekt.

1.2. A tervezett változtatás helyszíne: A leendő ipari park Berente, Kazincbarcika külterületén, a 26. sz. főút és az Ipari út közötti területen, jellemzően a '90-es években bezárt ipari üzemek területén valósul meg.

1.3. Az ERD megrendelője: BorsodChem Zrt. (3700, Kazincbarcika, Bolyai tér 1.)

1.4. Az ERD megrendelésének célja: Az „Kazincbarcika, Berente, BorsodChem Zrt. IV. telep ipari park” beruházás, a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban *Kötv.*) 7. § 20. a) pontja, továbbá a Megrendelő nyilatkozata alapján nagyberuházásnak minősül, ezért a **Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft.** (továbbiakban Budavári Kft.) az engedélyezési eljárás során Előzetes régészeti dokumentációt készít (a *Kötv.* 23/C. § (3) alapján). A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XII. 28.) Kormányrendelet 24. § (6) (továbbiakban: *Korm. R.*) alapján a feltárási projekttervet tartalmazó teljes előzetes régészeti dokumentációt a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére vagy közlekedési infrastruktúra-beruházás esetén a földterület megszerzésére irányuló azon első hatósági eljárás megindítására irányuló kérelemhez kell mellékelni, amelyben a hatóság eljár vagy szakhatóságként vagy a szakkérdés vizsgálatával közreműködik.

1.5. Az ERD-t a Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft. készítette (továbbiakban: Budavári Kft.).

1.6. Az ERD elkészítése során a Kötv. és a Korm. R. előírásait alkalmaztuk.

1.7. A Korm. R. 22. § (1) d) alapján egyszerűsített ERD készül, próbafeltárás alkalmazása nélkül.

2. RÉGÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT, LELŐHELY-DIAGNOSZTIKAI VIZSGÁLATOK

2.1. Az értékvizsgálat során alkalmazott módszerek

Az Előzetes régészeti dokumentáció elkészítése során adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtést, helyszíni szemlét végeztünk.

A Kötv. 23/C. § (5) alapján az Előzetes régészeti dokumentáció készítése során próbafeltárást kell alkalmazni, és annak eredményei alapján kell összeállítani a Feltárási projekttervet. Mivel a területen jelenleg az alább részletezett okok miatt további régészeti kutatásokat nem lehet végezni, ezért egy Egyszerűsített Régészeti Dokumentáció kerül elkészítésre.

2.2. Az érintett örökségi elemek számbavétele, állapotának ismertetése

2.2.1. Adattári, szakirodalmi, térképészeti adatgyűjtés

A Miniszterelnökség Nyilvántartási Hatósági Osztály Közhiteles lelőhely-nyilvántartása, a területileg illetékes Herman Ottó Múzeum adattára, valamint szakirodalmi, térképészeti kutatások során, a tervezett beruházás által érintett területen ismert, nyilvántartott régészeti lelőhelyre utaló adatot nem gyűjtöttünk.

2.2.2. Terepbejárás

A tervezett beruházás területének terepbejárására / helyszíni szemléjére 2017. november 21-én került sor, amelyet a Budavári Kft. végzett el Lukács József régész (Budavári Kft.) vezetésével, Horváth Péter (BorsodChem Zrt.) részvételével.

A szemle során egy Garmin GPSMAP 64 típusú GPS-t használtunk.

A szemle hivatalos célja az ERD elkészítéséhez, illetve a további régészeti, örökségvédelmi hatáscsökkentő javaslatok megfelelő kidolgozásához szükséges tevékenységek meghatározása volt.

A szemlét a Megrendelő kezdeményezte, a fejlesztési terület bejárását a Megrendelő képviselőjével végeztük el. A terület jelenleg Megrendelői engedéllyel szabadon bejárható. Amennyiben megtörténik a terület lekerítése, onnantól a gyár jelenlegi területére érvényes belépési és munkabiztonsági szabályok lépnek itt is érvénybe. (Külön felszerelés és oktatás.) Ezért régészeti, örökségvédelmi kutatást gyakorlatban csak addig az időpontig lehet végezni a területen. A szemle során a fejlesztési zónán belül olyan területekre igyekeztünk lehatárolni, amelyeken legalább próbakutatás lehet végezni.

A IV. telep ipari park területe 63,1417 ha nagyságú, amely nagy része korábbi – jellemzően a '90-es években leállt – üzemegységek telephelyeit foglalja magába. Jelenleg bontási és rehabilitációs munkákat terveznek a területen. A IV. telep ipari parkon belül kb. 15 ha terület van

kijelölve, a 2024-ig tartó fejlesztési ütemben távlati beépítésre. Jelen bejárás a teljes ipari park mellett ezen területekre fókuszált.

- 1.) A szemlét a területtől délre eső, az Ipari út legdélebbi végénél található volt Logisztikai bázisnál kezdtük, amelynek épületei részben bontásra kerülnek. Az épületek előtt és mögött lebetonozott placcok vannak. A Logisztikai bázis felé tartott egy korábbi iparvágány, melyet szinte teljes terjedelmében a korábbiakban felszámoltak, vagy elloptak. A vágányzatot a tervek szerint helyreállítják.
- 2.) Az Ipari út északnak tartva, a Hőerőmű után keletnek eltörik a vasúttól. Ez a háromszög alakú terület az ipartelep déli vége. Ezen a területek a korábbiakban szénosztályozás folyt, amelynek nyomai mindmáig láthatóak. A területen keresztül haladó sín párok körül méteres szintemelkedés van, amely a területen letaposott szénportól van. Ráadásul a területen szétszórva kutak, közművekre utaló műtárgyak találhatóak. A Megrendelő sem rendelkezik olyan dokumentációval, amely a közművek helyeit mutatná. Eredeti térszín a telekrész nyugati szélén található, amely kb. 1,5 m-rel mélyebben van, mint a jelenlegi. Itt az őshonos növényzet, vastag törzsű facsoportok akadályozták a kutatást.
- 3.) A következő fejlesztési terület a Szénosztályozó épülete és udvara, amelyet lebetonoztak. A tervek szerint ez az épület kerül elbontásra elsőnek, illetve ide épülnek fel az első üzemegységek is. Régészeti kutatást jelenleg itt folytatni nem lehet.
- 4.) A Szénosztályozótól északra, az Ipari úttól nyugatra a korábbi Nehézbeton üzem volt telephelye található. Itt egy folyamatban lévő bontási munkával találkoztunk. Az – egyébként lebetonozott – udvari részen 3-5 m magasságban állt az ide deponált föld és törmelék. Az épületek között bontási hulladék található. Régészeti kutatást folytatni itt jelenleg nem lehet.
- 5.) A Nehézbeton üzem területén keresztülhaladva az üzemek nyugati, a 26. sz. főút keleti oldalán található iparvágányokhoz mentünk ki. A Megrendelő adatszolgáltatása alapján kb. 60 sín pár volt itt, amelyek közül jó néhányat már rehabilitáltak. A többségét azonban benőtte a növényzet, vagy eltűnt. Egy kisebb szabad sáv a sínek és a 26. sz. főút között, illetve egy nagyobb az ipari telep északnyugati részén a sínek között található. Ezekre a részekre szintén szénpor és egyéb anyagok kerültek deponálásra. Itt is jellemző az ismeretlen közműeknek megléte. Régészeti kutatásra jelenleg alkalmatlan. Ugyanakkor ezeken a részeken csak a sínek rehabilitációja várható jelenleg.

- 6.) A sínek mentén északnak haladva elértük a jelenlegi Borsod Zöldért telephelyét, amely még beleesik a fejlesztési területbe. Helyileg az Ipari út nyugati és a Nehézbeton üzem északi oldalán található. A telep területe beépített, betonozott udvarral. A telephelytől északra található egy füves rész. Erről kiderült, hogy építés-, és más egyéb sittel feltöltött terület. Régészeti kutatást itt sem lehet végezni.
- 7.) Az Ipari úton északnak haladva elértük a Szennyvíztisztító telep bekötő útját. A telepet az út felé, azaz nyugati irányban bővítik. Ez a terület jelenleg erősen közművesített, így kutatni itt sem áll módunkban.

2.2.3. Geofizikai vizsgálatok

A nagyfokú beépítettség, a feltöltések és a közművek miatt geofizikai kutatás elvégzésére nem nyílt mód.

2.2.4. Próbafeltárás

A nagyfokú beépítettség, a feltöltések és a közművek miatt geofizikai kutatás elvégzésére nem nyílt mód.

3. AZ ÉRTÉKVIZSGÁLAT EREDMÉNYÉNEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Az ERD készítése során végzett adatgyűjtés és helyszíni szemle során régészeti lelőhelyet nem tudtunk azonosítani.

4. FELTÁRÁSI PROJEKTTERV

4.1. A változtatási szándékok ismertetés

A beruházó adatszolgáltatás alapján az érintett, Berente: 547, 557, 560, 580, 582, 583, 587, 589, 591, 592, 593, 594, 595, 597, 598, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608 és Kazincbarcika: 2630/2, 3329/30, 3329/32, 3329/34. helyrajzi számú ingatlanokon a BorsodChem Zrt. IV. sz. telep ipari parkját kívánja létrehozni. A területen álló korábbi, jellemzően a '90-es években leállt üzemek épületeit részben, vagy egészben lebontják. A területen rehabilitációt végeznek. Továbbá felújítják, és a kor követelményeinek megfelelően átalakítják a vasúti tehervágányokat is.

Részben lebontásra kerül az Ipari út déli végén található Logisztikai Bázis. Teljesen elbontják az Ipari úton található Szénosztályozót a silótornyokkal, a Nehézbeton üzemet és a Borsod Zöldért

telephelyét. Bővíteni fogják továbbá a meglévő Szennyvíztelepet, többnyire földfelszín fölé kerülő műtárgyakkal. Helyükre újabb üzemegységek kerülnek.

A IV. telep ipari park területe 63,1417 ha nagyságú, amelyen belül kb. 15 ha terület van kijelölve, a 2024-ig tartó fejlesztési ütemben távlati beépítésre.

Jelenleg a Nehézbeton üzem felmenő falú épületeinek bontása folyamatban van. A következő ütemben a Szénosztályozó épülete kerül bontásra, amelynek területére az első új épületek is kerülnek.

4.2. Örökségvédelmi hatáselemzés, örökségvédelmi hatáscsökkentő javaslatok

A tervezett beruházás veszélyeztetheti a régészeti örökségnek a beruházás kivitelezésével összefüggésben előkerülő elemeit.

A Kötv. 23/C. § (5) alapján az Előzetes régészeti dokumentáció elkészítéséhez előírt próbafeltárás elvégzésére nem került sor.

Az elvégzett értékvizsgálatok eredményei alapján megállapítottuk, hogy a beruházás területén nincs ismert, nyilvántartott régészeti lelőhely.

A terület jelenleg Megrendelői engedéllyel szabadon bejárható. Amennyiben megtörténik a terület lekerítése, onnantól a gyár jelenlegi területére érvényes belépési és munkabiztonsági szabályok lépnek itt is érvénybe. (Külön felszerelés és oktatás.) Ezért régészeti, örökségvédelmi kutatást gyakorlatban csak addig az időpontig lehet végezni a területen. A bejárás alapján nem találtunk olyan területet, ahol biztonsággal régészeti kutatást lehet végezni. A területen nincs ismert, nyilvántartott régészeti lelőhely, ezért a Kötv. 23/E. (5) szerint javasoljuk a bontási munkálatok alap-kitermelési fázisánál, az esetleges talajcseréknél folyamatos régészeti megfigyelést végezni. Az esetlegesen előkerülő régészeti jelenségeket – a megfelelő munkabiztonsági feltételek teljesítése után – fel kell tárni.

A fentiek alapján a kivitelezés földmunkái során, az egyéb feltárási módszerekkel fel nem tárt területeken folyamatos régészeti megfigyelést kell biztosítani a beruházás által érintett egyéb területeken. A föld kiemelését rétegesen, régész jelenléte mellett kell kivitelezni.

A Korm. R. 27. § (3) alapján a kivitelezés során a földmunkákkal érintett, és egyéb feltérési módszerekkel fel nem tárt területen – jelen esetben **a földmunkák teljes területén folyamatos régészeti megfigyelést kell biztosítani.**

A Korm. R. 19. § (1) alapján, **amennyiben a régészeti megfigyelés során a régészeti dokumentálás régészeti bontómunkát igényel**, akkor – legalább a beruházási földmunkával érintett mélységig – a régészeti bontómunkát és az elsődleges leletfeldolgozást az előkerült régészeti jelenségek vonatkozásában, a régészeti megfigyelés keretében kell elvégezni. Ennek megfelelően régészeti jelenségek előkerülése esetén a földmunkák csak a szükséges régészeti bontómunka elvégzése és a jelenségek dokumentálása után folytathatóak. A régészeti bontómunka valós költségének kiszámolása a valós teljesítmény (kibontott felület mérete) alapján, utólagos elszámolással történik.

A Korm. R. 19. § (2) alapján az (1) bekezdés szerinti régészeti bontómunka megkezdését a hatóságnak be kell jelenteni.

A Korm. R. 30. § (1) alapján amennyiben a feltérési során eredeti összefüggéseiben megmaradt régészeti emlék kerül elő, erről a feltérést végző szerv három napon belül köteles bejelenteni a hatóságnak, valamint megelőző feltérési esetén értesíti a beruházót. A bejelentett régészeti emlék megtartására a feltérést végző intézmény javaslatot tehet a hatóságnak.

A Korm. R. 30. § (2) alapján az (1) bekezdés szerint bejelentett régészeti emlék kezeléséről, helyszíni megtartásáról és a szükséges állagmegőrző intézkedésekről a bejelentés kézhezvételétől számított tizenöt napon belül a hatóság helyszíni szemle alapján dönt.

4.3. A javasolt örökségvédelmi intézkedések költség- és időkalkulációja

4.3.1. Régészeti lelőhelyeken

A beruházás jelenleg érintett területén nincs ismert, nyilvántartott régészeti lelőhely.

4.3.2. Földmunkákkal érintett, egyéb feltérési módszerekkel fel nem tárt területeken

Régészeti megfigyelés mellett végzett földmunkák tervezett idővonzata (munkaóra)	Nettó egységár*	Kalkulált nettó keretösszeg
Kivitelezői adatszolgáltatás alapján.	8000 Ft+áfa, de minimum 36000 Ft+áfa/nap	A tervezés jelenlegi fázisában nem kalkulálható.

*Kötv. 19. § (4) alapján, a Korm. R. 5. mellékletében meghatározott hatósági egységárak szerint

Amennyiben a régészeti megfigyelés során a régészeti dokumentálás régészeti bontómunkát igényel:

Eljárás	Érintett terület, vagy nyomvonalhossz	Nettó egységár*	Kalkulált nettó keretösszeg	Idővonzat
Régészeti megfigyelés keretében végzett bontómunka	Előkerülő jelenségektől függően.	3150 Ft/m ²	Előkerülő jelenségektől függően.	Előkerülő jelenségektől függően.

*Kötv. 19. § (4) alapján, a Korm. R. 5. mellékletében meghatározott hatósági egységárak szerint

4.4. Régészeti költségek összesen

A régészeti megfigyelés nettó költsége	A beruházás jelenlegi szakaszában nem kalkulálható
A régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti objektumok feltárására szolgáló bontómunka keretösszege	A beruházás jelenlegi szakaszában nem kalkulálható
Összesen	A beruházás jelenlegi szakaszában nem kalkulálható

A Kötv. 23/F. § (9) értelmében a teljes felületű feltárás költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 1 százalékát, kivéve, ha a beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja. **A beruházó nyilatkozata alapján a beruházás teljes bekerülési költségének 1 százaléka bruttó 36.231.500 Ft, azaz nettó 28.528.740 Ft.**

A kivitelezés jelenlegi szakaszában nem rendelkezünk elegendő információval a földmunkák ütemezésével kapcsolatban, így nem tudunk pontos számításokat végezni.

A végleges költségbecslést a kivitelezési adatok pontosítása (földmunkák munkaóraigénye) után lehet elvégezni a megbízói adatszolgáltatás alapján. Az Előzetes régészeti dokumentáció, valamint a megbízói (kivitelezői) adatszolgáltatás alapján kalkulált keretösszeget a megbízó (beruházó vagy kivitelező) és a 4.5 pontban megjelölt feladatvégző intézmény között kötött szerződésben kell rögzíteni. A pénzügyi teljesítés utólagos elszámolással, a valós, megbízó által igazolt teljesítés arányában történik.

A régészeti megfigyelés és ennek keretében végzett bontómunka időigényét alapvetően a földmunkák munkaóraigénye és az előkerülő régészeti jelenségek intenzitása és jellege határozza meg.

4.5. A régészeti feladatellátásra kijelölt intézmény megjelölése

A Kötv. 23/E. § (2) és (6) bekezdése alapján, a nagyberuházást megelőző feltárást, illetve nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti megfigyelést csak akkreditált, feltárássra jogosult intézmény vagy a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv végezhet.

A Kötv. 23/B. § és a nagyberuházást megelőző régészeti feltárás végzésére jogosult intézmények és a feltárásban alvállalkozóként részt vevő szervezetek akkreditálásának szabályairól és eljárásrendjéről szóló 14/2015. (III. 11.) MvM rendelet 3. § (9) értelmében a miniszterelnökség a honlapján teszi közzé az akkreditált intézmények és szervezetek jegyzékét.

Jelen projekt esetben a feladatellátásra jogosult akkreditált intézmény a **Herman Ottó Múzeum**.

A Kötv. 22. § (11) bekezdés alapján a megelőző feltárássra vonatkozó szerződést a feltárássra jogosult intézménynek és a beruházónak a jogszabályban meghatározott adattartalomnak a beruházó által történő rendelkezésre bocsátásától számított 15 napon belül kell megkötni.

A Kötv. 23/E. § (2b) bekezdés alapján, ha az akkreditált intézmény a megelőző feltárássra vonatkozó szerződést 15 napon belül nem köti meg, a régészeti feladatok ellátásáról a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv gondoskodik.

Nyíregyháza, 2017. december 29.

Lukács József

régész

BUDAVÁRI INGATLANFEJLESZTŐ ÉS ÜZEMELTETŐ
NONPROFIT KFT.
RÉGÉSZETI SZOLGÁLTATÁSI FŐOSZTÁLY

770000

771000

772000

773000

324000

324000

323000

323000

322000

322000

321000

321000

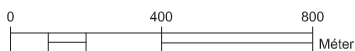
770000

771000

772000

773000

TOPOGRÁFIAI TÉRKÉP

A beruházás területe

		Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft.	
A felmérést végezte:		Budavári Kft.	
Lépték:	M= 1:20 000	401183 Kazinczbarcika, Berente, BorsodChem Zrt. IV. telep ipari park	
Térképlap száma:	98-331, 98-333		
Vetületi rendszer:	Egységes Országos Vetület		
Magassági alapszint:	Balti alapszint		
Geodézia és térformamunka:	Budavári Kft.	Beruházó:	BorsodChem Zrt.
		Rajz készítésének dátuma:	2017. november
		Oldalszám:	TM01

770000

771000

772000

324000

324000

323000

323000

322000

322000

321000

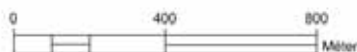
321000

770000

771000

772000

TOPOGRÁFIAI TÉRKÉP

	Beruházás területe
	A beruházás 200 m-es övezete

	Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft.		
A feladat végzése:	Budavári Kft.		
Lépték:	M = 1:20 000	401183 Kazinczbarcika, Berente, BorsodChem Zrt. IV. telep ipari park	
Térképjavallat száma:	98-331, 98-333		
Vezetési szint:	Egységes Országos Vezetés		
Magaslati jelölés:	Ikali alapszint		
Geodetika és térképészet:	Budavári Kft.	Beruházó:	BorsodChem Zrt.
		Baja kerületi hivatal:	2017. november
		Összeállítás:	TM02

770000

771000

772000

773000

324000

324000

323000

323000

322000

322000

321000

321000

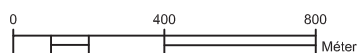
770000

771000

772000

773000

TOPOGRÁFIAI TÉRKÉP

Beruházás területe

RÉGÉSZETI MEGFIGYELÉS

		Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft.	
A feltárást végezte:		Budavári Kft.	
Lépték:	M= 1:20 000	<p>401183</p> <p>Kazinczbarcika, Berente, BorsodChem Zrt.</p> <p>IV. telep ipari park</p> <p>RÉGÉSZETI JAVASLAT</p>	
Térképlap száma:	98-331, 98-333		
Vetületi rendszer:	Egységes Országos Vetület		
Magassági alapszint:	Balti alapszint		
Geodézia és térinformatika:	Budavári Kft.	Beruházó:	BorsodChem Zrt.
		Rajz készítésének dátuma:	2017. november
		Oldalszám:	TM08